

Προς:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας
Δασών και Αγροπεριβάλλοντος
Χαλκοκονδύλη 31 – Τ.Κ. : 10164
Η/Τ: [ethnikosdialogos kynigi@yahoo.gr](mailto:kynigi@yahoo.gr)
ethnikos.dialogos.kynigi@gmail.com

Υπόψη: κ. Δημήτρη Ντινόκα

**Προϊσταμένου Δ/νσης Δασικών Έργων & Υποδομών
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ**

Αθήνα, 10 Μαΐου 2016
Αρ.Πρωτ.: 1118

Θέμα: Εθνικός Διαλόγος για το Κυνήγι, Άξονας IV – προτάσεις Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ
10 Μαΐου 2016

ΑΞΟΝΑΣ 4: Διαχειριστικό Πλαίσιο Άσκησης Θήρας

1 - Ποια είναι τα βασικά στοιχεία με τα οποία θα πρέπει να καθορίζονται:

α) Οι πληθυσμοί των θηρεύσιμων ειδών, με ποια κριτήρια ένα είδος μπορεί να θεωρείται θηρεύσιμο ή όχι, έλεγχος «επιβλαβών»

1 α) Ο κατάλογος με τα «θηρεύσιμα» και «μη θηρεύσιμα» είδη αναγράφεται ήδη εδώ και χρόνια στα Παραρτήματα II/1 και II/2 της Οδηγίας 2009/147 «για τα πουλιά». Αντιστοίχως, το ίδιο συμβαίνει και με τα θηλαστικά (βλ σχετικά Παραρτήματα της Οδηγίας 92/43, αλλά και αντίστοιχων διεθνών συμβάσεων). Κατά συνέπεια, το ερώτημα «με ποια κριτήρια ένα είδος μπορεί να θεωρείται θηρεύσιμο» έχει σε μεγάλο βαθμό ήδη απαντηθεί εκ του ισχύοντος κοινοτικού και εθνικού νομικού πλαισίου. Επιπλέον, ακόμη και αν η Ελλάδα ήθελε να επιτρέψει το κυνήγι π.χ. κάποιων ειδών πουλιών που κυνηγούνται σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, αλλά όχι σε εμάς, αυτό θα απαιτούσε τροποποίηση των σχετικών Παραρτημάτων διαδικασία που -εξ όσων γνωρίζουμε- είναι, τουλάχιστον προς το παρόν, νομικά ανέφικτη.

1 αα) Τα κυριότερα στοιχεία με βάση τα οποία πρέπει καθορίζονται οι πληθυσμοί των θηρευσίμων ειδών είναι εν γένει γνωστά: απαιτείται μακροχρόνια και ολοκληρωμένη επιστημονική μελέτη που θα καταγράφει τον πληθυσμό του κάθε είδους σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη και δεδομένα σε περιφερειακό, ή (για ορισμένα είδη) ακόμη και σε διεθνές επίπεδο, των απαιτήσεων του ετήσιου βιολογικού του κύκλου, την γεωγραφική του κατανομή στη χώρα μας (και σε ορισμένες περιπτώσεις και σε γειτονικές χώρες), καθώς και την πραγματική και δυνητική επίδραση του κυνηγιού (συμπεριλαμβανομένης και της λαθροθηρίας) στον πληθυσμό του.

1 ααα) Υπάρχουν όντως (λίγες) περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται ο έλεγχος του πληθυσμού κάποιου είδους, λόγω υπεραύξησης του ή λόγω πιθανών ζημιών / επιπτώσεων που αυτό ενδέχεται να προκαλεί στην αγροτική οικονομία (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία κ.α.), σε άλλους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (όπως ασφάλεια αεροπορικών συγκοινωνιών κλπ) ή για λόγους υγείας (αποφυγή εξάπλωσης ασθενειών κλπ). Τέτοιοι έλεγχοι άλλωστε καθορίζονται και στην Οδηγία 2009/147 (διαδικασία παρεκκλίσεων – derogations). Στις περιπτώσεις αυτές, ο έλεγχος του πληθυσμού θα πρέπει να γίνεται με φειδώ, καθώς και με πολύ αυστηρά και σαφώς προδιαγεγραμμένα κριτήρια και πρωτόκολλα, πάντοτε δε με υπό την ευθύνη και τον έλεγχο της Πολιτείας, μέσω της Δασικής Υπηρεσίας και σε καμία περίπτωση με ευθύνη των Κ.Ο. όπως γίνεται σήμερα.

β) Τα όρια κάρπωσης, οι μέρες εξόδου και τα κριτήρια

1 β) Παρότι τα όρια της ημερήσιας κάρπωσης υπάρχουν και σήμερα, είναι προφανές ότι δεν τηρούνται καθόλου στην πράξη, τουλάχιστον σε ότι αφορά στο κυνήγι των περισσότερων πουλιών. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αδυναμία των ελεγκτικών οργάνων να πιστοποιήσουν εάν όντως τεκμαίρεται σχετική παράβαση ή όχι, επειδή στην συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων η κάρπωση γίνεται από περισσότερους του ενός κυνηγούς που «μοιράζονται» την σχετική ημερήσια ποσόστωση. Κατόπιν αυτού, πιστεύουμε πως να μεν ο θεσμός των ορίων ημερήσιας κάρπωσης πρέπει να διατηρηθεί, απαιτείται όμως αναθεώρηση του ισχύοντος συστήματος με πρόσθετα κριτήρια και βελτιστοποίηση των ελέγχων όπως π.χ η καταγραφή από τους θηροφύλακες σε ειδικό, ονομαστικό για κάθε κυνηγό, μητρώο / πρωτόκολλο της ημερήσιας κάρπωσης κάθε κυνηγού που ελέγχεται κλπ, η εξειδίκευση των ορίων κάρπωσης ανά είδος και όχι ανά κατηγορία όπως ισχύει σήμερα που το όριο ισχύει για όλες τις πάπιες / χήνες ή τις τσίχλες μαζί.

Σε ό,τι αφορά στους περιορισμούς για τις ημέρες εξόδου, όχι μόνο συμφωνούμε πως πρέπει να διατηρηθούν, αλλά θα έπρεπε να εξεταστεί σοβαρά και η άποψη να καθιερωθούν για όλα τα θηρεύσιμα είδη. Το κυνήγι δηλαδή να διεξάγεται μόνο τρεις της εβδομάδας (Τετ. και Σαβ/Κυρ.)

γ) Οι περιοχές άσκησης θήρας και εκγύμνασης σκύλων, τα κριτήρια καθορισμού των ΚΑΖ και των περιοδικών απαγορεύσεων θήρας.

1 γ) Για την επιλογή των χώρων, κυρίως όμως για τις διαδικασίες, τρόπους και μεθόδους εκγύμνασης κυνηγετικών σκύλων, πιστεύουμε ότι θα πρέπει απαρεγκλίτως να τηρούνται δυο κριτήρια: 1. Η αποφυγή κάθε ενόχλησης της άγριας πανίδας την εποχή της αναπαραγωγής. Αυτό σημαίνει ότι η επιλογή των χωρών (ανάλογα το

γεωγραφικό πλάτος / μήκος, αλλά και τον τύπο του βιότοπου (λόφοι, κάμπος κλπ) θα πρέπει να γίνεται με κριτήριο την ύπαρξη ή μη ειδών της άγριας πανίδας που αναπαράγονται εκεί, η δε περίοδος της εκγύμνασης των σκύλων δεν θα πρέπει να συμπίπτει με την περίοδο αναπαραγωγής της άγριας πανίδας. 2. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση η εκγύμναση των κυνηγετικών σκυλιών να γίνεται (ακόμη και εκτός αναπαραγωγικής περιόδου) σε βάρος σπάνιων, προστατευόμενων ή έστω μη θηρεύσιμων ειδών της άγριας πανίδας, όπως δυστυχώς γίνεται σήμερα σε ορισμένες περιοχές λ.χ. με την διεξαγωγή κυνοφιλικών «αγώνων» με αντικείμενο είδη όπως η σπανιότατη πεδινή πέρδικα (*Perdix perdix*) η οποία περιλαμβάνεται στο «Κόκκινο Βιβλίο».

1 γγ) Η επιλογή των «χώρων άσκησης θήρας» και κατά συνέπεια και των ΚΑΖ είναι θέμα περίπλοκο που απαιτεί ειδικότερη και πολυσύνθετη μελέτη. Πάντως η Ελλάδα - ορθώς κατά την άποψή μας- ακολουθεί το ισχύον σύστημα, σύμφωνα με το οποίο, σε γενικές γραμμές, το κυνήγι επιτρέπεται παντού πλην των περιοχών όπου απαγορεύεται. Εκείνο που ήδη προτείναμε και επαναλαμβάνουμε εδώ είναι ότι θα πρέπει να επανεξεταστεί με μεγάλη σοβαρότητα και προσοχή το θέμα αυτό έτσι ώστε οι κυνηγοί να μπορούν να ικανοποιούν τις ψυχαγωγικές τους ανάγκες, χωρίς να διαταράσσεται η βιοποικιλότητα. Αυτό μπορεί να γίνει με την, κατά περίπτωση, επανοριοθέτηση των ΚΑΖ και των Ζωνών Διάβασης Αποδημητικών, με σκοπό την κατάργηση πολλών εξ αυτών, αφού πολλές από αυτές τις περιοχές θεσμοθετήθηκαν πριν από δεκαετίες και σήμερα δεν εξυπηρετούν ουσιαστικά τις ανάγκες της άγριας πανίδας. Ειδικότερα όσο αφορά τα ΚΑΖ και τα κριτήρια ορισμού τους, θα πρέπει να εξετασθούν στο πλαίσιο των προστατευόμενων περιοχών για την προστασία της βιοποικιλότητας.

δ) Τα κριτήρια της κυνηγετικής περιόδου, στο πλαίσιο ενός διαχειριστικού σχεδίου άσκησης θήρας

1 δ) Για τον καθορισμό των κριτηρίων της κυνηγετικής περιόδου έχουμε ήδη καταθέσει τα σχόλια και τις προτάσεις μας. Τονίζουμε ξανά: 1. τη μεγάλη σημασία της κατάργησης των κλιμακούμενων ημερομηνιών και της καθιέρωσης δύο καταληκτικών ημερομηνιών για τη λήξη της περιόδου θήρας (31 Ιανουαρίου για όλα τα υδρόβια και παρυδάτια και 10 Φεβρουαρίου για όλα τα υπόλοιπα (δενδροβία, δασόβια κλπ.) χωρίς καμία απολύτως εξαίρεση και 2. την αναθεώρηση των θηρεύσιμων ειδών στις Ζώνες Διάβασης Αποδημητικών, αφαιρώντας τα μη αποδημητικά.

2 - Κάθε πότε κρίνετε χρήσιμο να εκπονούνται διαχειριστικά σχέδια για την άγρια πανίδα, από ποιους φορείς και από ποιες αρχές θα θεωρούνται και θα εγκρίνονται;

2. Δεν υπάρχει ενιαία απάντηση στο ερώτημα αυτό. Η αναγκαιότητα ύπαρξης διαχειριστικού σχεδίου για ένα είδος, αλλά και το κάθε πότε πρέπει αυτό να εκπονείται, εξαρτάται από την κατάσταση διατήρησης του συγκεκριμένου είδους. Αν είναι απειλούμενο, σπάνιο, τρωτό κλπ, ασφαλώς και χρειάζεται να υπάρχει διαχειριστικό σχέδιο για την αποτελεσματικότερη προστασία του. Αυτό άλλωστε επιτάσσει τόσο η Οδηγία 2009/147 για τα πουλιά, όσο και η Οδηγία 92/43, αλλά και το άρθρο 10 του Ν. 3937/2011 για τη βιοποικιλότητα. Ήδη για πολλά απειλούμενα είδη (Νανόχηνα, Ασπροπάρης, Αρκούδα κλπ) έχουν καταρτιστεί και εγκριθεί Διεθνή Σχέδια Διαχείρισης. Αν πάλι είναι θηρεύσιμο, αλλά με μικρούς σχετικά πληθυσμούς αντιμετωπίζει γενικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα, τότε και πάλι απαιτείται η

κατάρτιση διαχειριστικού σχεδίου, έτσι ώστε το κυνήγι του να μην επιβαρύνει ακόμη περισσότερο την κατάσταση διατήρησής του. Τέλος, για τα είδη που διατηρούν υγιείς πληθυσμούς (προστατευόμενα ή θηρεύσιμα) δεν απαιτείται -κατά την άποψή μας- η κατάρτιση διαχειριστικού σχεδίου, ενώ τα είδη των οποίων ο πληθυσμός έχει αυξηθεί και -ενδεχομένως- προκαλούν ζημιές κλπ, θα πρέπει να τηρούνται οι διαδικασίες που περιγράψαμε πιο πάνω, στο θέμα του ελέγχου «επιβλαβών».

Σε κάθε περίπτωση, τα διαχειριστικά σχέδια πρέπει να καταρτίζονται με την ευθύνη και το συντονισμό της Πολιτείας (Δασική Υπηρεσία) μετά από την προκήρυξη σχετικής μελέτης σύμφωνα με την πανίως ισχύουσα νομοθεσία (βλ. παρακάτω). Η ίδια υπηρεσία θα έχει και την αρμοδιότητα θεώρησης και έγκρισης των εκπονούμενων διαχειριστικών σχεδίων, έτσι ώστε αυτά να αποκτούν νομική μορφή.

3 - Ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές, προτάσεις για αναβάθμιση του ρόλου τους ή της κατάργησής τους, απελευθερώσεις θηραμάτων, ενδυνάμωση και επανεισαγωγή ειδών.

3. Εξ όσων γνωρίζουμε, ο θεσμός των ΕΚΠ δεν ήταν ποτέ δημοφιλής στους Έλληνες κυνηγούς. Το σημερινό, μάλιστα, κόστος λειτουργίας τους είναι δυσανάλογο σε σχέση με τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν και, συνεπώς, η συνέχιση τους κρίνεται προβληματική. Ως πρώτη σκέψη προτείνουμε το κλείσιμο των περισσοτέρων από αυτές ή και την πλήρη κατάργησή τους ως θεσμού, με την επιφύλαξη πάντως ότι το θέμα απαιτεί λεπτομερέστερη μελέτη.

Για τις απελευθερώσεις θηραμάτων η άποψη μας είναι σαφώς αρνητική. Πιστεύουμε πως πρόκειται για μια διαδικασία ατελέσφορη, χωρίς κανένα ουσιαστικό όφελος για την άγρια πανίδα και τους βιοτόπους γενικότερα. Η συστηματική, εδώ και δεκαετίες, απελευθέρωση εκατομμυρίων πουλιών (πέρδικες, ορτύκια, φασιανοί κλπ) όχι μόνο απέτυχε να αυξήσει τους άγριους πληθυσμούς των ειδών αυτών στη χώρα μας, αλλά προξένησε και σοβαρότατα προβλήματα υβριδισμού και συρρίκνωσης των άγριων πληθυσμών, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα την περίπτωση της Νησιώτικης Πέρδικας ή Τσοούκαρ (*Alectoris chukar*), που επιμόλυσε την Πετροπέρδικα (*Alectoris graeca*) και την οδήγησε σε εξαφάνιση από πολλές περιοχές όπου ζούσε. Άλλο παράδειγμα είναι η περίπτωση του Φασιανού (*Phasianus torquatus*) που παρά τις απελευθερώσεις εκατοντάδων χιλιάδων ατόμων εδώ και πολλά χρόνια, δεν έχει ακόμη καταφέρει να εγκατασταθεί στην χώρα μας. Επιπλέον, είναι γνωστό ότι μέχρι και σήμερα οι απελευθερώσεις γίνονται αποκλειστικά και μόνο από τις Κ.Ο., χωρίς καμία μελέτη ή κεντρικό σχεδιασμό από την Πολιτεία, συχνά με αποτέλεσμα πολύ αρνητικό για την γενικότερη ισορροπία των οικοσυστημάτων, όπως συνέβη με την αυθαίρετη απελευθέρωση από κυνηγούς Αγριόχοιρων στην Πελοπόννησο, την Κέρκυρα κλπ (σε περιοχές δηλ όπου δεν υπήρχαν φυσικοί πληθυσμοί του είδους), με επακόλουθο την δημιουργία σοβαρών προβλημάτων σε καλλιέργειες κλπ.

Κατόπιν αυτού, και παρά την βελτίωση της νομοθεσίας (απαγόρευση εισαγωγής «ξενικών» ειδών, γενετικοί έλεγχοι κλπ), προτείνουμε την πλήρη κατάργηση της απελευθέρωσης θηραμάτων. Επιπλέον, τα χρήματα που θα εξοικονομηθούν από τον περιορισμό της παραγωγής των κρατικών εκτροφείων θηραμάτων (που και αυτά λειτουργούν με πολλά προβλήματα) ή ίσως ακόμη και από την κατάργησή τους, προτείνεται να διοχετευθούν στην ολοκληρωμένη διαχείριση του κυνηγίου στην Ελλάδα, και στην ουσιαστικότερη προστασία της άγριας πανίδας και των βιοτόπων της, αντί να σπαταλώνται στην αναποτελεσματική προσπάθεια ενίσχυσης των

άγριων πληθυσμών με την απελευθέρωση εκτρεφόμενων υβριδίων η πουλιών αμφιβόλου γενετικής προέλευσης, όπως γίνεται μέχρι σήμερα.

4 - Μελέτες για την άσκηση της θήρας και την πληθυσμιακή εξέλιξη των ειδών.

α) Προδιαγραφές ειδικών μελετών

β) Ανάθεση, τρόπος ανάθεσης των

γ) Επίβλεψη

δ) Θεώρηση και έγκριση των

4. Η απάντηση στην ενότητα αυτή, είναι, κατά τη γνώμη μας, ότι υπάρχει σήμερα επαρκές νομοθετικό πλαίσιο που καθορίζει σαφώς τον τρόπο και τις διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης, επίβλεψης κλπ μιας μελέτης, και το ΥΠΕΝ συγκεκριμένα έχει ιδιαίτερη και μακρόχρονη εμπειρία στον τομέα αυτό. Άλλωστε, πιστεύουμε πως το γεγονός ότι μέχρι και σήμερα δεν υπάρχουν μελέτες για το κυνήγι συνολικά, τους πληθυσμούς των θηρευσίμων κλπ, δεν οφείλεται στην έλλειψη προδιαγραφών, διαδικασιών κλπ, αλλά στην έλλειψη βούλησης εκ μέρους της Πολιτείας να τις εκπονήσει.

Παρόλα αυτά πιστεύουμε -συνοπτικά- τα εξής

- Η εκπόνηση μελετών για το κυνήγι στην Ελλάδα συνολικά (αριθμός κυνηγών, τρόπος άσκησης, οργάνωση Κ.Ο. κλπ), καθώς και για τα πληθυσμιακά επίπεδα των θηρευσίμων ειδών και τις επιπτώσεις του κυνηγιού σε αυτά, είναι επείγουσα αναγκαιότητα.

- Τέτοιες μελέτες πρέπει να προκηρύσσονται αποκλειστικά και μόνο την Πολιτεία και σε καμία περίπτωση από τις ίδιες τις Κ.Ο., με διαφανείς διαδικασίες ανοικτού διαγωνισμού -όπως προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία – και όχι με ανάθεση.

- Είναι αυτονόητο πως οι εν λόγω μελέτες θα πρέπει να εκπονούνται από έγκυρους, έμπειρους και καταξιωμένους επιστήμονες των σχετικών με το θέμα γνωστικών πεδίων.

- Η προκήρυξη, ο διαγωνισμός για την ανάθεση, η επίβλεψη και η παραλαβή γίνεται με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τις σχετικές διαδικασίες που αυτό προβλέπει. Προς το παρόν, την ευθύνη της παραπάνω διαδικασίας θα την έχει το ΥΠΕΝ (π.χ μέσω της Δασικής Υπηρεσίας), αλλά εάν η Πολιτεία προχωρήσει στην θεσμοθέτηση της Εθνικής Επιτροπής για το Κυνήγι (την οποία έχουμε προτείνει στο πλαίσιο των ερωτημάτων του Άξονα Ι), τότε την ευθύνη αυτή προτείνεται να την αναλάβει η εν λόγω επιτροπή.

- Όσον αφορά στις προδιαγραφές πιστεύουμε ότι η κατάρτιση τους είναι και αυτή αντικείμενο ειδικότερης μελέτης. Η άποψη μας πάντως είναι πως για την εκπόνηση μελέτης του πληθυσμιακού επιπέδου των θηρευσίμων ειδών θα απαιτηθούν επιστημονικά δεδομένα από 3 - 5 χρόνια συστηματικής εργασίας πεδίου, αναλόγως το είδος και την βιολογία του. Μια τέτοια μελέτη θα πρέπει να αναθεωρείται κάθε 10 χρόνια.